

FORMULA PRI PRODAJI SPLOŠNE PLOVBE JE BILA »XY NAPREJ, IN TO ČIM PREJ«

Bajuk je vsaj dvakrat kršil ustavo

Ciril Brajer

Mislím, da je pametno, da smo tiho, je rekel takratni minister za finance – Državo so prikrajšali za najmanj 50 milijonov dolarjev – Tožilstvo razpolaga z dokumentacijo že od leta 2007, a se ne zgodi nič

»Zadeva, o kateri sprašujete, je v predkazenskem postopku, zato vam več informacij ne moremo posredovati. S spoštovanjem, Skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala.« Odgovor smo dobili, ko smo vrtali z vprašanji o okoliščinah prodaje Splošne plovbe, edinega slovenskega ladjarja, v času vlade Janeza Janše. Kriminalistična policija je obravnavala že več sumov kaznivih dejanj, tožilec je posredovala dve poročili. V predkazenskem postopku na podlagi letošnje prijave še vedno preverja sume kaznivih dejanj gospodarskega kriminala.

Nočne more

Direktor Mercate **Marko Mencin**

nas sprejme s kupom sedmih debelih knjig pred seboj. Vsaka je kazenska ovadba z obsežno dokumentacijo in dokazi. Pa se nasmeje: »Za koliko milijonov tožb bomo tokrat pridela-li? Krivci so hudo živčni! Dvakrat so mi poskušali vlomiti v hišo. Na srečo jim ni uspelo. Nevarno je, ker poz-

nam podrobnosti in razumem celotno ozadje prodaje, zato lahko pove-zujem na prvi pogled nepovezано vrsto dogodkov, ki šele skupaj kažejo celotno in resnično sliko.«

Kako ste prišli do magnetograma pogovora na vladi, ki naj bi bil za Andreja Bajuka in Janeza Janšo posebej obremenilen?

»Na okrožnem državnem tožilstvu v Kopru, ko smo nenapovedano izko-ristili pravico, da pogledamo v tožil-ski spis glede ovadbe, ki jo je tožilstvo v zelo čudnih okoliščinah ovr-glo. Pregon smo morali prevzeti sami kot oškodovanci. Nekatero druge po-membne listine, ki jih takrat nismo kopirali, so kasneje izginile iz tožil-skega spisa. Zaradi tega smo tudi ur-girali na višje državno tožilstvo, ki pa se seveda spreneveda. Ko smo že imeli magnetogram, smo ga zahtevali tudi od vlade in kasneje od nje še umik stopnje tajnosti. Vlada je obe moji zahtevi zavrnila, državno pra-vobranilstvo pa je sporočilo, da bo zoper mene zaradi izdaje poslovne skrivnosti vložilo kazensko ovad-bo.«

Le zakaj, za vruga, ta vlada tako tr-masto skriva grehe prejšnjé?

»Ni mi jasno, a je Splošna plovba med našimi politiki zelo občutljiva tema, in to premier dobro ve. Tudi to, kdo koga kje drži in za kaj, saj so v igri velike številke. Janša je ob odhodu kopiral 30.000 dokumentov, kdo ve, kaj vse je v njih, da se ga tako bojijo. **Vencslav Radi** in **Žarko Sajič** na fi-nančnem ministrstvu vesta za nepr-

vilnosti na Splošni plovbi. Oni, ki pri-pravljajo gradiva za ministra, so so-delovali pri neodplačnem prenosu

deleža na SOD, so v kontaktih z Ban-dljem in imajo očitno interes, da je zadeva v predalih. Celo v odzivu na osnutek poročila računskega sodiš-ča, med poročevalci je bil tudi Sajič, so ne glede na vsebino magnetogra-ma in dopise poskušali upravičevati ravnanja ministra Bajuka.«

Pravite, da doživljate nočne more?

»Močen izraz, je pa res, da od zadnje-ga poskusa vloma še nisem trdno spal. Pritisk na osebe, ki s tem nimajo nič, kaže resnost zadeve. Davkopla-čevalci smo leta 1995 kar 75 milijo-nov dolarjev dolgov poravnali na-mesto Splošne plovbe. Država, ki je postala njena stoodstotna lastnica, je kasneje 21-odstotni delež prepustila Banki Koper, 15,8 odstotka pa Po-morski družbi v lasti pomorščakov. **Peter Doehle** je bil v letih od 1991 do 2005 lastnik večine ladij Splošne plovbe in imel zaradi tega natančen pregled. Vedel je, da njene bilance ne kažejo prave vrednosti. Zato je v letu 2005 pričel s prevzemom Splošne plovbe, o načinu pa se je dogovoril na večkratnih sestankih z Andrejem Ba-jukom, takratnim finančnim minist-rom.«

Skrivnosti magnetograma

Mi smo njega in Janeza Janšo sva-rili ...

»Kot bi ne vedela! Leta 2005 je švi-carska off-shore družba v Sloveniji prek odvetnika **Gregorja Velkaver-ha** ustanovila družbo Istrainvest, ki je začela z odkupovanjem delnic Po-morske družbe. **Mali delničarji**, po-morščaki, ki so bili od direktorja pooblaščenke **Vladimirja Zevnika** in predsednika nadzornega sveta **Gregorja Velkaverha** zavedeni glede prave vrednosti delnic, so jih prodali Is-

trainvestu. Ta je vrednost delnic zelo natančno poznal in je s prikritim prevzemom družbe pooblaščenke poceni prišel do predkupne pravice v Splošni plovbi.

S tem prevzemom je bil seznanjen tudi Bajuk, ki je istega leta parlamentu predlagal, da se državni delež Splošne plovbe uvrsti na seznam premoženja, namenjenega za prodajo. Poslanci niso mogli vedeti, da je predlog ministrstva za finance v nasprotju z zakonom o javnih financah in so seznam potrdili. Tu ponovno nastopi Bajuk. Namesto da bi državni delež Splošne plovbe prodajal na zakonit način, se je mimo zakona za prodajo dogovoril z Doehlejem. «

Pa saj so bili še drugi solastniki, Peter Mahnič je svaril pred tem nečednim početjem.

»Ko je že kazalo, da bo prodaja uspešna, je Mercata uveljavila predkupno pravico in porušila predvideni model lastninjenja. Magnetogram redne seje vlade z dne 8. junija 2006 priča, da je Bajuk predlagal, da se državni delež Splošne plovbe, formalno z namenom zagotavljanja sredstev za odškodnine žrtvam vojnega in povojnega nasilja, neodplačno prenese na SOD. Pri tem je namerno zamolčal, da je delež že uvrščen na seznam kapitalskih naložb države za prodajo. In zavajal, saj dokazi pričajo, da SOD tega premoženja sploh ni potreboval. «

Poglejva v magnetogram, kaj je govoril Bajuk:

»Država nima predvideno ... Torej sredstev ni ... SOD ima že vse pripravljeno, da uveljavi to predkupno pravico. Gre pa za to, da ne bi pač zabetonirali te lastniške strukture na takšen način, da bi eden od, kdo druga država imela ... 25 + eno delnico ter bi potem takoj šli na 25 XY naprej. 25 + 1, XY naprej in to čim prej. «

Čim prej?

»SOD, ki sploh še ni mogel vedeti, ali bo od države dobil delež Splošne plovbe, brez predhodnih navodil

ministra Bajuka ni mogel vedeti za predkupno pravico v zaprtem krogu družbenikov Splošne plovbe. Pa je kljub temu še pred odločanjem vlade že imel pripravljena sredstva v višini 16 milijonov dolarjev. Z ministrom Bajukom je bilo že vse dogovorjeno. «

Pa tak posel sploh pravno vzdrži?

»Ne, saj predstavlja simulirani pravni posel. Na seji ga je želel gospodarski minister **Andrej Vizjak** razjasniti: 'To je pravzaprav formalna zadeva. V ozadju je pa to, da s tem SOD postane lastnik in lahko uveljavlja predkupno pravico, če prav razumem.'

Odgovor ministra Bajuka je bil nedvoumen:

Prav ste razumeli.

Pametno, da smo tiho

Po domače?

»Bajuk je potrdil, da je prevzel aktivno vlogo pri tem, da Doehle kupi delež od Banke Koper, in ponovno raz-

kril, da je njegov končni cilj samo ta, da Doehle postane večinski lastnik Splošne plovbe. S tem je najmanj dvakrat kršil tudi Ustavo RS in s svojim ravnanjem Doehleju zagotovil konkurenčno prednost v nasprotju z dobrimi poslovnimi običaji ter z velikim negativnim finančnim učinkom za Slovenijo. Državo so prikrajšali za najmanj 50 milijonov dolarjev. Predkupno pravico sta že naslednji dan po seji vlade uveljavljala tako SOD in KAD. Vsak posebej sta plačala kupnino po 16 milijonov dolarjev. Kljub temu da sta skupaj nakazala Banki Koper kar dve celi kupnini, sta se kasneje v korist Pomorske družbe odpovedala proporcionalno večjemu deležu. Takoj po končani prodaji so trije družbeniki, SOD, KAD in Pomorska družba, izglasovali spremembo družbene pogodbe. Upravljanje so prenesli izključno na večinskega lastnika, v 12-članski nadzorni svet pa imenovali **Vladimirja Zevnika** in **Borisa Goljevščka**, ki je Zevnika nasledil na mestu direktorja družbe pooblaščenke. Na tak način so ustvarili take pogoje za nadaljnjo prodajo 29,65-odstotnega deleža, da so bili za nekoga, ki s svojim manjšinskim deležem nima prav nobenega vpliva na upravljanje družbe, zunaj vsakega zdravega razuma. « ■

**Prihodnjič:
Karavana potuje naprej**

Direktor Mercate Andrej Mencin nam je pokazal dokumentacijo, ki razkriva marsikaj zanimivega. / foto: Jaka Gasar

Cvetke iz magnetograma: bolj bo jasno, manj bo jasno

Janša: »Ni druge možnosti.«

Vizjak: »Država ni, le paradržavna sklada.«

Bajuk: »Sem v tem notri ... Na ladjarstvo kot na igre na srečo se pa mi ne razumemo.«

Janša: »Prosim!?!«

Bajuk: »Dvajset ladij niti v Sredozemlje ne pride, napisane so na hčerke, vnukinje, pa se zavije v zgodovino, slovensko zastavo.«

Janša: »Kdaj umaknemo zaupnost?«

Bajuk: »Čez 24 ur ... Imam pravico, da to naredim.«

Janša: »Boste na zvezi pa boste to rešili.«

Vizjak (še vedno ne razume): »SOD mora uveljaviti predkupno pravico, če hoče delež dobiti. Če je nihče ne bo, bo banka prodala tretjemu.«

Janša: »Zastonj to.«

Vizjak: »Ja, seveda.«

Bajuk: »Obstaja konkretna ponudba nemškega ladjarja ...«

Janša: »Saj nobeden ne govori o tem, Andrej.«

Bajuk: »Mi moramo vse pripraviti, SOD ima pripravljena sredstva, ne bi pa radi tega povedali še javno, ker se nam ne spleča.«

Janša: »Ne vem, če je.«

Neznani glas: »Jaz tudi ne.«

Janša: »S tem nič ne čakamo, prenos je neizogiben.«

Bajuk: »Prenos je neizogiben.«

Janša: »Dobro, če bomo še bolj pojasnjevali, bo še manj jasno. Nič.«

Andrej Bajuk in Janez Janša sta pod drobnogledom zaradi prodaje Splošne plovbe. / foto: Matej Povše